

Avrupa çip üretimini artırmak istiyor

AVRUPA Konseyi, AB'nin küresel pazar payını 2030 yılına kadar iki katına çıkarmayı hedefleyen Çip Yasası'nı 25 Temmuz'da onayladı. 7 yılda 43 milyar avruluk bir finansmanın harekete geçirilmesini hedefleyen girişim ile AB, uluslararası tedarik zincirindeki olası aksamlara karşın kendini garantiye almayı ve yarı iletkenler alanında

dışa bağımlılığını azaltmayı hedefliyor. Avrupa Gümrük Birliği kapsamında, ilgili yasa Türkiye'yi de doğrudan etkiliyor. Çip Yasası'nı ve çip krizi sürecini İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Uluslararası Ticaret ve Finansman Bölümü öğretim üyesi Dr. Tuğenur Ekinci Furtana ile konuştuk. ■ Tolga Dişçi'nin haberi sayfa 5'te

Nitelikli iş gücü Almanya'yı terk ediyor

Yuliya Kosyakova

Andreas Genoni

ALMAN Federal İstatistik Kurumu (Destatis) 2022 göç istatistiklerini açıkladı. Rakamlara göre geçen yıl yaklaşık 270 bin kişi Alman vatandaşlığına vizesini terk etti. Çoğunluğu 30'lu yaşlarda ve akademisyen olduğu belirtilen kişiler hakkında bilgi veren Federal Nüfus Araştırmaları Enstitüsü (BiB) Uzmanı Dr. Andreas Genoni, yüzde 58'inin mesleki sebeplerden dolayı göç ettiğini paylaştı. İş Pazarı ve Meslek Araştırmaları Enstitüsü (IAB) Uzmanı Prof. Dr. Yuliya Kosyakova da göçün Alman vatandaşlarıyla sınırlı olmadığına dikkat çekti. Kosyakova, Aydınlik Avrupa'ya iletildiği farklı araştırmalarla Almanya'ya çalışmak ya da okumak için gelen çok sayıda göçmenin de başka ülkelere gittiklerini aktardı.

■ Can Çakar'ın haberi sayfa 4'te

EMEK - NAMUS - VATAN

Aydınlık

AVRUPA

135.000
OKURA
ULAŞIYORUZ

SAYI: 122

6 Ağustos 2023 PAZAR

CAMİLERE FINANSMAN YASAĞI KALDIRILDI

ŞİMDİ MAHKEME KARARINI AVRUPA'YA YAYMA ZAMANI

Türk toplumu ve dinî kuruluşların itirazı haklı bulundu. Belçika Anayasa Mahkemesi camilerin yurt dışından finansmanına yönelik yasağı iptal etti. Belçika Diyanet Vakfı Genel Müdürü Coşkun Beyazgül kararın diğer Avrupa ülkeleri içinde emsal olduğunu vurguladı

KARAR AVRUPA İÇİN EMSAL NİTELİĞİNDE

BELÇİKA hükümetinin Flaman Bölgesine yönelik 2021 yılında camilerin yurt dışı finansmanını yasaklayan düzenlemesi, Anayasa Mahkemesi'nin kararıyla iptal edildi. İptal edilen yasanın camilere olan etkisini Aydınlik Avrupa'ya değerlendiren Belçika Diyanet Vakfı Genel Müdürü Coşkun Beyazgül, "Bu yasak Belçika Diyanet Vakfı'na bağlı camiler için Türkiye'den maaş alan din görevlilerinin vize alamamasına sebebiyet vermiştir" diye konuştu. Yasanın ayrıca camiler ile çatı kuruluşları arasındaki işbirliğini örselemeyi amaçladığını aktaran Beyazgül, Anayasa Mahkemesi kararının Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ni imzalayan bütün ülkeler açısından emsal teşkil ettiğini belirtti.

GÖZLER DİĞER AVRUPA ÜLKELERİNE ÇEVİRİLDİ

BELÇİKA Anayasa Mahkemesi'nin kararının ardından diğer Avrupa ülkelerinin hangi adımları atacağı merak konusu. Halihazırda benzeri bir yasak, 2015 yılından bu yana Avusturya'da da uygulanıyor. "İslam Yasası" olarak kabul edilen yasanın ardından çok sayıda imamın vizeleri iptal edilerek ülkelerine geri gönderildi. Bir yandan kendi imam eğitimlerini sıkılaştıran Fransa ve Almanya'da ise hükümetler, mali denetimlerini artırıyor. Bu kapsamda Fransız Parlamentosu 2021 yılında cami ve dini derneklerin mali denetimini sıkılaştırmış, aynı yıl Almanya'nın Osnabrück kentinde açılan "İslam Koleji" de Diyanet İşleri Türk İslam Birliği'nin tepkisini çekmişti.

■ Can Çakar'ın haberi sayfa 3'te

Coşkun Beyazgül

Yanan gemi 10 gün sonra söndürüldü

ALMANYADAN Mısır'a yaklaşık 3 bin otomobil taşıdığı sırada Hollanda açıklarında yangın çıkan gemi, 10 günün ardından nihayet söndürüldü. 25 Temmuz salı günü gece yarısından kısa bir süre önce Hollanda Sahil Güvenlik Merkezi'ne yangın ihbarı geldi. Gemiye bulunan 23 mürettebat helikopter ve filikalarla tahliye edildi. 1 kişi hayatını kaybetti. Yangının elektrikli bir otomobilden çıktığı düşünülüyor. Deniz nakliyat şirketleri, elektrikli araçların taşınması konusunda Uluslararası geçerli "daha katı" kurallar istiyor.

■ Ahmet Korkmaz'ın haberi sayfa 4'te

Londra'da evsiz sayısı yüzde 10 arttı

İNGİLTERE'NİN başkenti Londra'da artan kira fiyatları ve hayat pahalılığı nedeniyle sokaklarda yaşayan evsizlerin sayısı son bir yılda yaklaşık yüzde 10 arttı. Rakamlar 3 bin 272 kişiye ulaştı.

Geçtiğimiz ay yayınlanan bir başka raporda İngiltere genelindeki evsiz sayısının 25 yılın en yüksek seviyesine çıktığı vurgulanmıştı. Rapora göre evsiz veya evsizlik tehdidiyle karşı karşıya olan hane halklarının sayısı 83 bin 240'a çıktı. Evsiz ailelerin 11 bin 250'sini çocuklu ailelerden oluşuyor. ■ Sayfa 5'te

Fransa'da bir haftada 80 kişi öldü, İspanya'da acil durum ilan edildi

FRANSADA 7-13 Temmuz tarihlerinde 80 kişi kavurucu sıcaklar nedeniyle hayatını kaybetti. Fransa Halk Sağlığı Kurumunun verilerine göre, 7-13 Temmuz arasında etkili olan yaz sıcakları çok sayıda kişinin hayatına mal oldu. İspanya'nın Katalonya bölgesinde, kuraklık nedeniyle 24 kasabada "acil durum" ilan edildi. Acil durum kapsamında tarımda kullanılan suyu yüzde 80, endüstriyel su kullanımı ise yüzde 25 kısıtlandı. Yüzme havuzlarının doldurulması, bahçe ve parkların sulanması yasaklandı. ■ Sayfa 7'te

Oxfordian

Dönüşüm noktası

Dr. BERNA BRIDGE
Kaliforniya kölecilik
tazminat raporu

CENGİZ KÖSE

Finans krizinin
'istenmeyen' çocuğu AfD

'Sıcaklarda yeterli miktarda sıvı alın'

SICAK havalar sağlık sorunlarına da davetiye çıkarıyor. Sağlık için beslenmeye de dikkat etmek lazım. Yaz aylarında sıcaklık ve nem artışına bağlı olarak vücut ısısının arttığı ve metabolizmanın bu yeni duruma uyum sağlamaya çalıştığı söyleniyor. Doç. Dr. Ruhan Aşkın Uzel, beslenme ile ilgili önerilerde bulundu.

Sıvı, sebze ve meyve tüketiminin önemine dikkat çeken Doç. Dr. Uzel, "Vücutta bol su ve mineral takviyesi yapılmalı." tavsiyesinde bulundu.

■ Meral Akkaya'nın haberi sayfa 6'da

AB, 'Küresel geçit' ile Çin'e alternatif olmak istiyor

AVRUPA Birliği'nin 2021 yılında duyurduğu Küresel Geçit (Global Gateway) projesi gelişmekte olan ülkelere yeşil ve dijital dönüşüm, ulaşım altyapısı ve kritik hammadde sektörlerinde yatırım, finansman ve iş birliği yoluyla Çin'in 2013 yılında başladığı Kuşak ve Yol Girişimi'ne alternatif olmaya çalışıyor. Son birkaç haftada Latin Amerika,

Karayipler, Kuzey Afrika, Batı Asya, Japonya ve Filipinler temsilcileriyle yaptığı görüşmelerde projeyi vurgulayan Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, çeşitli yatırım ve finansman anlaşmalarının imzalandığına dikkat çekti. İstinye Üniversitesi öğretim üyesi, Emekli Tuğgeneral Prof. Dr. Fahri Erenel, Küresel Geçit'in Türkiye ve gelişmekte olan dünya için getirdiği risk ve fırsatlarla ilgili sorularımıza yanıtladı. "Küresel Geçit'in başta Avrupa olmak üzere başarı şansının giderek azaldığını söylemek mümkündür." diyen Erenel, proje için "AB'nin yeni sömürü aracı" benzetmesi yaptı.

■ Tolga Dişçi'nin haberi sayfa 5'te

Hollanda'daki tıp fakültelerinde takdirname kaldırılıyor

HOLLANDADAKİ sekiz tıp fakültesinden dördü mezuniyetteki "takdirname" derecesini kaldırmaya hazırlanıyor. Amaçlanan ise öğrencileri arasındaki 'rekabet' baskısını azaltmak. "Takdirname" derecesini kaldırmaya hazırlanan tıp fakülteleri Utrecht, Maastricht ve Rotterdam Erasmus Üniversitesi. Amsterdam Özgür Üniversitesi (VU) Tıp Fakültesi sözcüsü, Eylül 2022'de ortalamasının üzerinde başarı gösteren yüksek lisans öğrencilerine "takdirname" vermeyi bıraktı. VU, ilk değerlendirmenin ardından bunun öğrenciler üzerindeki baskıyı düşürmede olumlu bir etkisi olduğunu söyledi.

■ Ahmet Korkmaz'ın haberi sayfa 6'da

Dr. Berna
BRIDGE

“BU raporda 400 yılın ağırlığı var.”
Isaac Bryan
Kaliforniya Eyaleti ilk 1100 sayfalık kölecilik, ayrımcılık, ırkçılık tazminat raporunu ve bu noktadan sonra ne yapılacağı önerilerini yayınladı.

San Francisco'da kölecilikle ilgili bilgi vermek için kuyruktaki insanlar. 2022

Kaliforniya kölecilik tazminat raporu

Tarihteki ırkçı şiddet ve ayrımcılıkla yüzleşmek için yayımlanan ilk araştırma raporuna The Guardian Gazetesi de yer verdi. Bugün ülkede yaşayan bir zamanki kölelerin Afrika kökenli torunlarına nasıl manevi ve maddi tazminat, ötür verileceği de raporda yer aldı. George Floyd'un ölümünden sonra başlanan bu çalışma üç yıldır sürüyordu. Ülkedeki anti-siyahilik, ırkçılık ile mücadelede diğer eyalet ve ülkelere

örnek yaratacak bir çalışma ortaya çıktı. Rapor öncelikle eyalette yaşayan ve ırkçılıkla karşılaşmış tüm kişilerden resmi bir ötür dilenmesini tavsiye etti. Kurumsal kölecilikte payı olan her türlü vicdansız şiddetin uygulanmasında taraf olmuş, bunu başlatmış, yapana göz yummuş, izin vermiş, sistemik kurumların ötür dilemesi gerektiğini açıkladı. Rapor yaklaşık yüz ayrı tazminat yolu öneriyor.

GERÇEKLER KİTABI

Bunların için aşın polis baskısı, ev ayrımcılığı gibi ırkçılıkla karşılaşmış bir zamanki kölelerin şimdiki torunlarına ödeme yapma önerisi de var. Sosyal haklar avukatı Lisa Horner "Bu gerçekler kitabı bir miras ve tüm öykünün tanıklığı olacak. Renk körü olan, ırkçılığı yendiği diyen herkesin

bu kitabı okuması gerek" diye açıkladı. Raporu yazan Isaac Bryan "Bu raporda 400 yılın ağırlığı var" dedi.

Bu kitabın yazılmasında yüzlerce uzmana başvuruldu. Kimlerin öncelikle tazminata hak kazanacağı, toplumun hangi bölümü, örneğin ev ayrımcılığı mı, eğitimdeki ayrımcılık mı, hangisinin en acil olduğu düşünüldü. İki yılın üzerinde dokuz kişilik bir heyet, sosyal eşitlik avukatları, liderleri, yasa yapıcılar ve akademisyenler delil toplamak için on beş toplantı yaptı. Bu toplantılarda Kaliforniya eyaletindeki ayrımcılıklar araştırıldı.

SİVİL TOPLUMUN HER SEKTÖRÜNDE SİYAHİLERE GADDARLIK

Kaliforniya 1850'de özgür bir eyalet oldu, esaretin bitirilmesinden on beş yıl önce ancak bunu resmileştirmek, kölelere özgürlük hakkında garanti vermek için hiçbir yasa yaratmadı. On yıl üze-

rinde bir zaman kaçak köleler yakalanıp hakimler tarafından mahkemede sahiplerine teslim edildi. Resmen kölecilik bitirildiğinde ise siyahiler ev bulma konusunda, okullarda ayrımcılıklarla karşılaştı. Siyahilere ayrı okul, beyazlara ayrı okul şeklinde. Bu rapor, 170 yıllık eyalet mercinde kurumsal ayrımcılık, ırkçı terör, ırkçı ihmalle ilgili 500 sayfaya yer verdi.

Sivil toplumun her sektöründe gaddarlığı belgeleyen, yaşam boyu ve kuşaklarca süren, sonuçta da beyaz ve siyahilerin varlıklarında bir uçurum oluşturan noktalarla rapor son buldu. Kaliforniya Eyaleti siyahilere tazminat konusunu araştırmada ilk ve en hızlı adımı attı. Bu adımdaki en önemli faktör ırkçılığa karşı aktivistler ve akademisyenler tarafından on yıllarca sürdürülen kolektif çalışmalar oldu. Burada amaç tarihsel sömürüden gelen eşitsizliğe maddi tazminat verilmesi ile eşitliğin sağlanmasıydı.

Bu konuda tam ve net bir anlaşma şu anda yok. Parasal tazminattan arazilerin geri verilmesine kadar birçok öneri masada. Bu rapor ayrıca 1895'teki siyahilere destek veren "Freedmen's Bureau" (Özgür Adamların Bürosuna) benzer bir eyalet yasa yapıcıları gurubu kurulmasını önerdi. Böylece bu yeni kurulan kurum tazminat konularında da karar verirdi.

Finans krizinin 'istenmeyen' çocuğu AfD

Cengiz
KÖSE

GÜNCEL kamuoyu anketleri AfD'nin (Almanya için Alternatif Partisi), yüzde 20'leri aşarak ikinci sıraya yükseldiğini gösteriyor. Hükümetteki partileri bile geride bırakan AfD'nin başarı hikayesi, dikkatle analiz edilmeli.

AFD nasıl doğdu? Bu doğumun sebebi ve AfD'nin sınıfsal kökeni ele alınmadan, sonucu anlayamayız. AfD küresel kapitalist sistem krizi içerisinde çıktı. AfD, 2008-2010 küresel finans krizini yaratan 'elitleri' eleştirdiği için, 'istenmeyen' çocuk olarak doğdu. Örneğin AfD'nin yöneticilerinden biri, ABD'li Goldman Sachs yatırım bankacılığında geliyor.

Ayrıntılara girmeden önce şununla başlayalım, finanskrizi nasıl patlak vermişti? Hepimizin anlaması bakımından metafor örneklemesiyle tarif edebiliriz.

"Fiyatların yükseldiği, alım gücünün düştüğü ve hiç kimsenin iş yapmadığı ortamda, bir birahane sahibi bu gidişatı tersine çevirir. 'Şimdi iç, ileride öde' mottosuyla, durmaksızın müşteri çekmeyi başlanır. Veresiye defteri tutarak, birahane sürekli müşterilerle dolup taşır. Bu hareketlilik bankacıda merak uyandırır, birahaneye gidip durumu inceler ve sahibine teklifte bulunur. Sözleşme imzalandıktan sonra, banka 'teminat' aldığı veresiye defterini 'menkul kıymetlere' dönüştürerek, borsada satışa sunar. Kazancın küçük payı birahane sahibine gelecek. Bir dönem sonra veresiye defterinin alacakları günü geldiğinde, birahane sahibi müşterilerden borçlarını toplamaya çalışır. Ancak kimse bu kadar biriken borcu, geri ödeyecek durumda değil. Sonunda birahane 'iflas' bayrağını çeker. Banka 'teminatın' değersizliğini ve riskini öğrendiğinde, borsadaki 'menkul kıymetini' kurtarmak ister. Borsa hissedarları şok olur ve beklentilerini alamazlar. Dikkat! Şişirilen küresel finans balonu, patlıyor. Banka hükümete şikayette bulunur 'senin vatandaşların borçlarını ödemediği için, işyerleri kapanıyor ve bizim varlığımız tehlikede...'. Hükümet bankayı teselli ederek 'kurtarma paketi' hazırlar ve acımsı vergilerle halktan çıkarır."

İşte ABD kaynaklı bu küresel kriz, Avrupa Birliği'nde avro krizi şeklinde devam ederek, tüm piyasayı ve Almanya'yı alt üst etmişti. Yunanistanı iflastan kurtaracak yardım paketine Almanya'nın dahil olması, kamuoyunda "milli refleksi" tetiklemişti.

O yıllarda gidişattan rahatsız olan ve içlerinde CDU gibi sistem partilerinden kopan, BFB'den (Özgür Vatandaşlar Birliği) ayrılan, Alman muhafazakar sermaye çevrelerinden oluşan bir grup, 'elitlere' karşı 2013 yılında AfD'nin kuruluşunu ilan eder. Amaçları yanlış siyasete müdahale etmek ve koşullara göre, Almanya'yı nihayet Avro Bölgesinden çıkartmaktır. AfD genel seçimlerden 6 ay önce ilan edildiğinden dolayı, kamuoyunda 'yeni rüzgar' etkisi yaratmıştı.

Bir dönem sonra AfD'nin popülist siyaseti içerisinde milliyetçi kanat güçlenir ve partide iki başlık ortaya çıkar. Liberal ve muhafazakar milliyetçi gruplar arasındaki çekişmede, milliyetçi kanat galip gelir ve AfD'nin geleceğini belirler. AfD içerisindeki gerilim hiç durmadı, o dönemin liberal ve milliyetçi kanat liderleri ve birçok kurucu üye bugün partide bile yoklar. Buna rağmen AfD güçlenmeye devam etti, çünkü propagandasıyla siyasi bir 'boşluğu' dolduruyordu.

"Alman ekonomisinin avro para biriminden çıkması, bölgesel kalkınmaya yatırım yapılması, AB'nin 'planlı ekonomisi' nin Almanya üzerindeki etkisinin sona erdirilmesi, mülteci akınıyla Almanya'nın Almanlara ya-

baçlaştırılmasının durdurulması, kültürel istilanın sona erdirilmesi" gibi sloganlar, sürekli ve artışı sağladı.

AFD HANGİ SINIFLARA DAYANIYOR?

AFD'nin çekirdek oyları yerel köylülük ve tarım bölgelerinde yaşayan vatandaşlardan oluşuyor. Ayrıca doğu ve batı Almanya arasındaki ücret eşitsizliğinden kaynaklanan tepkiden dolayı, AfD'ye işçilerden yaklaşık %25 oyu gidiyor. Pandemi döneminde varlığı risk sınırına dayanan memur ve orta sınıflardan da AfD oyu topluyor. Diğer yandan "kendi partim hem muhalefet hem hükümette beceriksiz olduğu için, bu kez partime hak ettiği cezayı ama AfD'ye oyu mu veriyorum" diyen protest seçmenler, AfD'nin nihayet oy patlamasına ve yükselmesine neden oluyor. Bazı siyaset bilimciler de AfD'nin yükselişini, 'doğunun batıya tepkisi'nin dışı vurumu olduğunu belirtiyor. Diğer yandan AfD'ye önceki yıllarda yurt dışından ve İsviçre'de bulunan pharma (ilaç) sermayesinden, bağış yapıldığı biliniyor.

AFD'NİN İKTİDAR STRATEJİSİ NEDİR?

AFD serbest piyasayı savunuyor. Sermaye sınıfının aleyhine ne kadar yasa varsa kaldırmak istiyor. Buda varlık, miras ve işletme vergilerinin ortadan kaldırılmasını gerektiriyor. Devletin sadece ekonomiden değil, aynı zamanda yayın vergisinin kaldırılmasını istiyor. Hukuk alanına da müdahalenin gerekliliğini öne süren AfD, anayasada bazı maddelerin değiştirilmesiyle, direkt demokrasiyi ve cumhurbaşkanının halk oylamasıyla seçilmesini hedefliyor. Diğer yandan bugünkü yapıyla AB'den ayrılmayı, sınırları kapatmayı ve bölgesel savunuyor. Çünkü AfD'ye göre bir birinden farklı olan Avrupa ülkeleri, Brüksel merkezliyle yönetilemez. Dış politikada kontrol dışı güçler durdurulmalı ve sadece Almanya'ya 'faydalı' olabilecek yetenekli insanlar içeriye bırakılmalı diyen AfD, Afrika kıtasına özel ilgi gösteriyor. Burada göçlere yol açacak sorunları yerinde önlemek ve kaynakları bulunan bölgelerin kalkınmasını destekleme politikasını benimliyor. Ukrayna'ya yapılan silah yardımına ve Rusya'ya yaptırımların uygulanmasına karşı çıkan AfD, pandemi döneminde de küresel sağlık düzenlemelerini eleştirmişti.

AFD'NİN ALMANYA'DAKİ YABANCI KÖKENLİLERE BAKIŞI NASIL?

'Almanya'da ikamet eden yabancıların doğan çocuklarına vatandaşlık hakkı' gibi yasanın kaldırılması, AfD'nin hedefleri arasında.

AFD 'paralel toplulukların' yapılanmasını tehlikeli görüyor ve parti yetkilileri fırsat buldukça, kamuoyunda bu tehlikenin merkezinde 'İslamcılar' baş neden olarak gösteriyor.

'İslam'ın zulmünden' nasibini alan yabancı kökenli, ancak Almanca'yı iyi derece konuşanlar için ise, AfD siyaset kapılarını açık tutuyor.

AFD HANGİ İDEOLOJİDEN BESLENİYOR?

AFD dünyadaki baş çelişmeye muhafazakar milliyetçi temelden bakıyor ve "korkuyu" örgütüyor.

1950'lerden sonra ABD kültür emperyalizmi Batı Almanya'yı etkisi altına alırken, Doğu Almanya halkı, "Alman" kaldı. "Alman" kalma emperyalizmi karşıtılarına ve sınıf temeline dayanıyordu.

Ancak 1990'dan itibaren sınıfsal ideolojik ortamın dağılmasıyla birlikte, yerine göçmen

ve yabancı karşıtlığı yerleşti. İmparatorluk Vatandaşlar örgütlenmesi, aşın sağcı gruplar, göçmen karşıtı milliyetçilik ve ırkçılık bu yıllardan sonra hız kazandı. Bunların ötesinde ABD karşıtı milliyetçilikte öne çıktı. Anayasayı koruma teşkilatının (BfV) saptamasına göre, AfD bu akılların ideolojisini içinde barındırıyor ve gençlik örgütünde 'aşın sağcı' kategoride görülüyor.

AFD NEREYE KADAR GİDEBİLİR?

Alman soylu ailelerinden Fürstin Gloria von Thurn und Taxis, ABD'li finans kapitali önde gelen Black Rock şirket yöneticisinin, şu çarpıcı yorumunu aktarıyor: "Dünya yeni bir yolculuğa çıktı tabiki bu yolculuk Çin'e doğru. Yolun sonunda ekonomi için en iyi model gözüktüyor, buda diktatörlüktür." Fürstin Gloria nedenini şöyle tarif ediyor; "Her 4-5 yılda yeni seçim yeni hükümet ve

yeni vergiler ve düzenlemeler, küresel yatırımlara zarar veriyor, milyarlar kazanan tekeller için uygun olanı, stabil üniter iktidar yapısıdır." Bu durumda ulus ötesi tekellerinin gelecekte arzuladıkları 'demirbaş müşterileri', kalıcı diktatör devlet modelleri mi oluyor? Bu değerlendirilmenin Almanya özgünlüğündeki karşıtlığı 'AfD iktidar' olabilir mi? Fürstin Gloria'ya göre, Alman Solu işçi sınıfını AfD'ye

kaptırdı. Çünkü "Sol" a asıl amacı dışında başka uğraş verildi, bunlar işçi sınıfıyla alakası olmayan LGBT hareketi, iklim aktivistliği ve vejeteryanizmdir. Fürstin Gloria'nın değerlendirmesinden şu ortaya çıkıyor: "Siyaseti kurgulayan akıl" işçileri yani halkın çoğunluğunu AfD havuzuna doldurup, AfD'yi kullanarak 'güçlendirerek' Almanya'nın 'diktatörlüğe' doğru evrilmesini mi istiyor?

AVRUPA

İLANINIZI HEDEF KİTLENİZE ULAŞTIRALIM

Aydınlik Avrupa 1,5 yıldır on binlerce seçkin okurla buluşuyor:

Elektronik posta (E-mail)	135.000
Whatsapp, BİP, Telegram	5.000
E-Gazete uygulaması	5.000

Galatasaray ve Barcelona Futbol Kulüplerinin eski ana sponsoru **NEF'** in tercihi Aydınlik Avrupa oldu.

+49 1511 895 8982 / avrupa@aydinlik.com.tr

aydinlikavrupa
AydinlikAvrupa
aydinlikavrupa
AvrupaAydinlik

Belçika Diyanet Vakfı Müdürü'nden Aydınlik Avrupa'ya açıklama

ANAYASA MAHKEMESİ'NİN
KARARI EMSAL TEŞKİL EDİYOR

Belçika Anayasa Mahkemesi'nin camilerin yurt dışından finansmanına yönelik yasağı iptal etmesi, Türk toplumu ve dinî kuruluşlarda memnuniyetle karşılandı. Kararı Aydınlik Avrupa'ya değerlendiren Belçika Diyanet Vakfı Genel Müdürü Coşkun Beyazgül, kararın Avrupa hukuku açısından da emsal teşkil ettiğine dikkat çekti. Kararın ardından gözler diğer Avrupa ülkelerine çevrildi

Coşkun Beyazgül

CAN ÇAKIR

BELÇİKA hükümetinin 2021 yılında dini toplulukların tanınması ve maddî örgütlenmesine yönelik yasa değişikliği, Anayasa Mahkemesi'nin kararıyla iptal edildi. 22 Ekim 2021 tarihli "yerel dini toplulukların tanınmasını, dini kurumların yükümlülüklerini ve bu yükümlülüklerin izlenmesini düzenleyen ve tanınan ibadethanelerin maddî örgütlenmesi ve işleyişine ilişkin 7 Mayıs 2004 tarihli yasayı değiştiren yasa", camilerin yurt dışından finansmanını engelliyordu.

Karardan başta Belçika Diyanet Vakfı olmak üzere, Türkiye'den maaş alan çok sayıda din görevlisini olumsuz etkiledi. Kararın etkilerini "Bu yasak Belçika Diyanet Vakfı'na bağlı camiler için Türkiye'den maaş alan din görevlilerinin vize alamamasına sebebiyet vermiştir" sözleriyle özetleyen Belçika Diyanet Vakfı Genel Müdürü Coşkun Beyazgül, "Camilerin tanınma süreçlerinde din ve inanç özgürlüğü açısından ciddi olumsuzluklar yaşanmıştır" ifadelerini kullandı.

AMAÇ İŞBİRLİĞİ İMKANLARINI SONLANDIRMAK

Yasa değişikliği ile camiler ile çatı kuruluşların arasındaki ilişkilerin koparılması da belirten Beyazgül, değişikliğin amaçlarını şu sözlerle özetledi:

"Yasanın hazırlık metinleri ve komisyon görüşmeleri ile yasa metninden anlaşıldığı üzere yasanın ana hedefini;

1- Flaman Bölgesindeki camilerin Belçika yasalarına uygun olarak kurulan ve faaliyetlerine devam eden ve Müslümanlar tarafından idare edilen çatı kuruluşları ile olan ilişkilerini koparmak,

2- Yurt dışında aynı amaçla faaliyetlerde bulunan kurumlarla doğrudan veya dolaylı işbirliği imkanlarını sonlandırmak,

3- Belçika'da görev yapan din görevlilerinin maaşlarının yurt dışından finanse edilmesini önlemek, olduğunu değerlendirmek mümkündür."

Anayasa Mahkemesinin kararı Aydınlik Avrupa'ya değerlendiren Beyazgül, "Anayasa Mahkemesi değerlendirmesinde, camile-

rin yurt dışından bir kurumla ilişkilerinin olmasını, maddî destek alması veya din görevlisinin maaşını yurt dışından almasını peşinen yabancı bir kuruluşun işlerine müdahalesi anlamına geleceğini, gelse bile ibadethane yönetiminin doğrudan bağımsızlığına halel getireceğine dair kesin bir hükme varılmayacağını ifade etmektedir" dedi.

Kararı ise Beyazgül "Anayasa Mahkemesi verdiği kararda, yurt dışından doğrudan veya dolaylı olarak destek veya finansman sağlanmasını yasaklayan Flaman Bölgesi kararının Anayasa'ya, din ve ibadet özgürlüğüne aykırı olduğuna hükmetmiştir" sözleriyle özetledi.

AİHS'İ İMZALAYAN BÜTÜN ÜLKELER AÇISINDAN ÖNEMLİ BİR EMSAL

Beyazgül, ayrıca mahkeme kararının Flaman Bölge sınırlarını da aşan nitelikte olduğunu paylaştı. "Her ne kadar itiraz edilen ve yürürlüğe girmiş olan yasa Flaman Bölgesi'ni ilgilendirse de Anayasa Mahkemesi'nin bu kararın Belçika ve Avrupa müktesebatı açısından çok önemli bir emsal teşkil etmektedir" ifadelerini kullanan Beyazgül sözlerini şöyle sürdürdü: "Mahkemenin aldığı kararla, din adamlarının maaşlarının başka bir ülke ara-

çılığıyla finanse edilmesinin ve Belçika'daki dini kurumların başka ülkelerdeki aynı amaçlara yönelik faaliyette bulunan kuruluşlarla işbirliği yapmasını yasaklamanın Belçika Anayasasına, din ve ibadet özgürlüğüne aykırı olduğuna hükmetmesi Belçika'nın tamamını ilgilendirmektedir. Din ve ibadet özgürlüğünün, aynı zamanda Avrupa İnsan Hakları Beyanname'sinin de en önemli maddelerinden biri olması ve Anayasa Mahkemesi'nin de Avrupa İnsan Hakları Beyanname'si'ne atıfta bulunarak bu kararı vermesinden dolayı Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesini imzalayan bütün ülkeler açısından da önemli bir emsal teşkil etmektedir."

FRANSA VE ALMANYA'DAKİ DURUM

Fransa ve Almanya'da ise benzeri düzenlemelerin hazırlanması sürekli olarak talep ediliyor.

2021 yılında Fransız Parlamentosu, cami ve dini derneklerin mali denetimi sıkılaştırıldı.

GÖZLER DİĞER ÜLKELERDE

Kararın ardından gözler Avrupa'nın diğer ülkelerine de çevrildi. Başta Almanya olmak üzere birçok ülkede camilere yönelik yurt dışı finansmanlarının kaldırılması tartışılıyor. Alman istihbarat kurumları ayrıca Diyanet İşleri Türk İslam Birliği'ni (DİTİB) Türkiye'den gönderilen imamlar üzerinden hedef alıyor. Ancak benzeri bir kararın yürürlüğe girdiği tek ülke bugüne kadar Avusturya oldu. Dönemin Werner Faymann hükümeti 2015 yılında kabul edilen İslam Yasası ile dini grup-

ların yabancı kaynaklar tarafından finanse edilmesini yasaklamış, kararın ardından maaşları ödenemeyen çok sayıda imam Türkiye'ye geri dönmek zorunda kalmıştı. Sosyal Demokrat Faymann hükümetinin Dışişleri Bakanı Eski Başbakan Sebastian Kurz ise yasayı "Başka bir ülkenin memuru olarak gelip Avusturya'da görev yapmalarını ve buradaki toplumu etkilemelerini istemiyoruz" sözleriyle savunmuştu.

FRANSA VE ALMANYA'DAKİ DURUM

Fransa ve Almanya'da ise benzeri düzenlemelerin hazırlanması sürekli olarak talep ediliyor.

2021 yılında Fransız Parlamentosu, cami ve dini derneklerin mali denetimi sıkılaştırıldı.

Almanya'da ise hükümet, imam eğitiminin Almanya'da yapılmasına yönelik çalış-

malarını her geçen gün daha da artırıyor. Bu kapsamda 2021 yılında Osnabrück Üniversitesi bünyesinde bir İslam Koleji kuruldu. Almanya Eski Cumhurbaşkanı Christian Wulff'un himayesinde kurulan kolej, Almanya İslam Konseyi'nin de desteğini alırken, Diyanet İşleri Türk İslam Birliği (DİTİB) kararına tepki gösterdi. Ülkedeki en büyük dini cemaati oluşturan DİTİB'in koleje destek vermediğini paylaşan dönemin DİTİB Dış İlişkiler Müdürü Zekeriya Altuğ, "Bu tür projelerde devlet müdahil oluyor veya devlet bazı dini akımlara destek veriyor görüntüsü, Almanya'nın seküler yapısı ve anayasasını ihlal edici bir durumdur. Bu da toplumsal olarak problemli bir mesaj vermektedir. Biz böyle bir proje içinde bulunmayı uygun görmüyoruz" ifadelerini kullandı. Dönemin DİTİB İmam Eğitimi Sorumlusu Eyüp Kalyon ise eğitim kalitesine yönelik şüphelerini paylaştı. "Bir Osnabrück projesi olan 'İslamkolleg' çalışmasında DİTİB olarak katılmamızın birkaç sebebi var" ifadelerini kullanan Kalyon, "Fakat en önemli sebep, cami din hizmeti ve din eğitimi konusunda hiçbir pratik tecrübesi olmayan ve yeni kurulmuş bir derneğin bu eğitiminin kurumsal olarak beklediğimiz kalitede olamayacağı ve Almanya devletinin memuru olan üniversite öğretim görevlilerinin yetkili olduğu bir yapı ile Müslüman dini cemaatler adına din görevlisi yetiştirmeye başlamasıdır. Buna karşın 40 yıldır cami işleten dernekler kendi alt yapılarını çok sağlam kurmuşlardır ve bilgi de tecrübe de onlarda vardır" dedi.

Yıl: 3
Sayı/Nr.: 122
6 Ağustos 2023 PAZAR

Yayın Sahibi:
İncece Basın ve Yayıncılık Ticaret Limited Şirketi

Genel Müdür
(Tüzel Kişi Temsilcisi)
Osman Erbil

Genel Yayın Yönetmeni:
Yener Güneş

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Nadir Temeloğlu

Yazı İşleri Müdürü:
Meral Akkaya

Muhabirler:
Can Çakır, Mirza Çelik, Yunus Emre Özgün, İrem Güneş, Şafak Erdem, Tolga Dişçi

Sayfa Tasarımı:
Mustafa Titiz

Yönetim Yeri: Asmalı Mescit Mahallesi İstiklal Caddesi
Deva Çıkmaçı No: 3/4 Beyoğlu - İstanbul
İletişim: +90 1511 8958982 / avrupa@aydinlik.com.tr
Aydınlik gazetesinin her pazar yayınlanan ücretsiz ekidir.

Sosyal Medya Hesaplarımız
@aydinlikavrupa @AvrupaAydinlik

e-Aydınlik
2023 Tarifesi

YURT DIŞI
YILLIK
110 €
130 \$
120 €

sunaberber@aydinlik.com.tr
0 533 495 84 19

Fransa'da bir haftada 80 kişi öldü

FRANSA'DA 7-13 Temmuz tarihlerinde 80 kişi kavurucu sıcaklar nedeniyle hayatını kaybetti. Fransa Halk Sağlığı Kurumunun verilerine göre, Fransa'da Auvergne-Rhone-Alpes, Bourgogne-Franche-Comte, Korsika, Grand-Est ve Provence-Alpes-Cote d'Azur bölgelerinde 7-13 Temmuz arasında etkili olan yaz sıcakları çok sayıda kişinin hayatına mal oldu.

Fransa Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü (INSEE) ve Fransa Meteoroloji İdaresi'nin verilerine göre, ülkede 2050'ye kadar her yaz 16 ila 29 gün, normalin üstünde sıcak geçecek. Ülkede bu yaz kaydedilen "rekor sıcaklar", iklim değişikliği nedeniyle daha üst seviyelere çıkarak riskli bir hal alacak. En az 5 derece artması beklenen aşırı sıcaklar, Fransa'da nüfusun yüzde 80'inin yaşadığı ana kara topraklarının büyük bölümünde etkili olacak. Ülkede kavurucu sıcaklar 1976-2005 yazlarında en fazla 16 gün olurken 2050'ye kadar bu sürenin 29 güne kadar çıkacağı öngörülmüyor.

İspanya'nın bazı kesimlerinde acil durum ilan edildi

İSPANYANIN Katalonya bölgesinde, son yıllarda etkisini artıran kuraklık nedeniyle 24 kasabada "acil durum" ilan edildi.

Acil durum kapsamında tarımda kullanılan suyun yüzde 80, endüstriyel su kullanımının ise yüzde 25 kısıtlanacağı; yüzme havuzlarının doldurulmasının yanı sıra bahçe ve parkların sulamasının yasaklanacağı belirtildi.

Katalonya Su Dairesi Direktörü Samuel Reyes, acil durum kapsamında getirilen kısıtlamaların, tarımsal ve endüstriyel su kullanımında uygulanacağını, içme suyunu etkilemeyeceğini söyledi. Su Dairesinden yapılan açıklamada, Katalonya'daki toplam nüfusu 26 bine ulaşan 24 kasabayı etkileyecek önlemlerin, gelecek hafta yürürlüğe gireceği bildirildi.

Kısıtlamaların getirileceği kasabalarda kişi başına düşen su miktarı günde 230 litre, 200 litreye düşürülecek.

Brüksel Havalimanı'na inenler saatlerce kuyrukta bekliyor

BELÇİKANIN başkenti Brüksel'deki havalimanında gelen yolcular, pasaport kuyruklarında saatlerce beklemek zorunda kalıyor. Avrupa'nın merkezi konumundaki Brüksel'de son günlerde havalimanında saatlere varan pasaport kuyrukları oluşuyor. AB vatandaşları için ayrılan kısımlarda sıra nispeten daha çabuk ilerlerken, diğer pasaport sahiplerinin bekleme süresi 2 saati aşabiliyor. Kuyruktaki yaşlılar ve çocuklar, saatlerce süren yolculuklarının ardından pasaport kuyruğunda oldukça zor anlar geçiriyor. Polis bankolarının her ikisinden yalnızca birinin çalışması, yolcuların tepkisine neden oluyor. Magdur yolcular, uçaklarının inmesinin üzerinden epey zaman geçmesi nedeniyle valizlerinin kaybolması gibi sorunlar da yaşıyor. Havalimanı yetkilileri, yaz dönemi nedeniyle yaşanan yoğunluğun normal olduğunu, yolcu sayısının arttığını, izinde olmaları nedeniyle pasaport polislerinin sayısının azaldığını bildiriyor. Yetkililer, en yoğun saatlerin 06.00-10.00 ile 17.00-20.00 aralıklarında yaşandığını belirtiyor.

Protestoculara tazminat davası

HAVAYOLU şirketleri, düzenledikleri protesto gösterileri nedeniyle birçok uçuşun iptal edilmesine neden olan 'Son Nesil' iklim aktivistlerine tazminat davası açmaya hazırlanıyor.

Almanya'da ellerini caddelere ve otoyollara yapıştırarak trafiği altüst eden iklim aktivistlerine karşı tepkiler artarken, havaalanlarında pistleri bloke etmeleri için uçuşlarını iptal etmek zorunda kalan bazı havayollarının tazminat davası açmaya hazırlandığı açıklandı. "Son Nesil" iklim aktivistlerinin 13 Temmuz'da Düsseldorf ve Hamburg havalimanlarında kendilerini piste yapıştırarak iniş kalkışları bloke etmeleri yüzünden uçuşlarını iptal etmek zorunda kalan Eurowings, Condor ve TuiFly şirketleri tazminat davası açmak için harekete geçti. Ayrıca Alman Hava Yolları Lufthansa, İsviçre Hava Yolları ve Avusturya Hava Yolları'nın da benzer girişimde bulunmayı planladığı belirtildi.

270 bin Alman ülkesini terk etti

Alman Federal İstatistik Kurumu (Destatis) 2022 yılında 270 bin kişinin Almanya'yı terk ettiğini açıkladı. Yurt dışına göçen Almanların arasında ise çok sayıda genç ve akademisyen bulunuyor. Aydınlik Avrupa'ya konuşan uzmanlar, göçenlerin çoğunun çalışmak için gittiğine dikkat çekiyor

CAN ÇAKIR

ALMANYA'DA geçen yıl yaklaşık 270 bin kişi ülkesini terk etti. Federal İstatistik Kurumu'nun (Destatis) yayınladığı rakamlarda, yurt dışına göçen gençlerin çoğunluğunun 30'lu yaşlarda ve akademisyen olduğu paylaşıldı. Göç edenlerde 2016 yılından bu yana en yüksek rakama ulaşıldı. Destatis verilerine göre 7 yıl önce 281 binden fazla kişi yurt dışına göç etmişti.

Uzmanlar, göçün farklı sebepleri olduğunu vurgu yapıyor. Aydınlik Avrupa'ya konuşan Federal Nüfus Araştırmaları Enstitüsü (BfB) Uzmanı Dr. Andreas Genoni, bu kapsamda 2018-2022 yılları arasında yürütülen bir araştırmaya dikkat çekti. "Mesleki nedenler özellikle önemli" diyen Genoni, "Göç edenlerin yüzde 58'i bunu kendi mesleki nedenleriyle, yüzde 29'u ise eşlerinin mesleki nedenleriyle yapıyor. Yüzde 36'sı eşleriyle ilgili diğer sebepleri, yüzde 46'sı kişisel yaşam tarzlarını ve yüzde 20'si yurt dışında eğitim almaya gerekçe gösteriyor. Yüzde 18'i Almanya'daki yaşamdan memnun olmadığını belirtmiştir" oranlarını paylaştı.

EN ÇOK GÖÇ İSVİÇRE'YE

Destatis verileri ayrıca en çok tercih edilen ülkenin İsviçre olduğunu gösteriyor. 2022 yılında 20 binden fazla Alman vatandaşının göç ettiği İsviçre'yi sırasıyla Avusturya ve Amerika Birleşik Devletleri takip ediyor. Bunun sebebini açıklayan Ekonomik Araştırma Enstitüsü (IFO) Uzmanı Panu Poutvraa, ABD ve İsviçre'de yüksek net gelirler ve düşük vergi oranlarının bu ülkeleri cazip kıldığını paylaşıyor. Welt gazetesine konuşan Poutvraa ayrıca Avusturya ve İsviçre'de Almanca konuşulduğunu da hatırlatıyor.

Dr. Andreas Genoni ise göçen birçok kişinin geçici olarak

Andreas Genoni

göç ettiklerini paylaşıyor. "Çalışmamız ayrıca yurt dışında kalışların çoğunlukla sınırlı bir süre için planlandığını ve bu nedenle göçmenlerin büyük bir kısmının Almanya'ya geri döndüğünü göstermektedir" ifadelerini kullanan Genoni, "Yurt dışına giden Almanların birçoğu orada önemli deneyimler kazanmakta ve bu deneyimlerden döndükten sonra da Alman işgücü piyasası faydalanmaktadır. Bu nedenle çoğu durumda, Alman vasıflı işçilerin kalıcı göçünden ziyade döngüsel göçten bahsedebiliriz" dedi. Covid-19 salgını nedeniyle de göç davranışında değişikliklerin meydana gelmiş olabileceğini belirten Genoni, Alman vatandaşlarının gelecekteki göç davranışlarına yönelik tahminlerde bulunmanın zor olduğunu söyledi.

'ALMANYA İÇİN OLUMLU'

Dr. Andreas Genoni nitelikli eleman göçünü olumlu olarak değerlendirdi. "Almanya'da eğitim görmüş kalifiye elemanların küresel işgücü piyasasında talep görüyor olması, bir iş ve eğitim merkezi olarak Almanya için olumlu bir işaret" diye konuşan Genoni, "Almanya, bu tür döngüsel göçü teşvik etmeye devam edebilmek ve bundan kazanç sağlayabilmek için gelecekte de cazip bir işyeri olmaya

çalışmalıdır" dedi.

Farklı araştırmalar ise gidenlerde kalıcılığın yaş ve yaşam düzeni gibi etkenlerle bağlantılı olduğunu vurguluyor.

YABANCIYAR DA GÖÇÜYOR

Almanya'da yaşanan beyin göçü sadece Almanlarla sınırlı değil. Farklı ülkelerden Almanya'ya gelenlerde belirli bir süre sonra ülkeden gidiyorlar. Bu konuyu Aydınlik Avrupa'ya değerlendiren İş Pazarı ve Meslek Araştırmaları Enstitüsü Göç, Entegrasyon ve Uluslararası İş Pazarı Araştırmaları Bölüm Şefi Prof. Dr. Yuliya Kosyakova, başka ülkelere göç edenlerin farklı gerekçeleri olduğunu vurgu yaptı. Kosyakova bu doğrultuda Uygulamalı Ekonomi Araştırmaları Enstitüsü'nün (IAW) bir araştırmasına dikkat çekti. Sosyal Araştırma ve İletişim Enstitüsü (SOKO) ile yürütülen araştırmanın ekim ayında yayınlanan 8 raporunda göçmenlerin Almanya'yı terk etmelerine ilişkin "Kişiler Almanya'yı terk etmelerine ilişkin 'Kişiler Almanya'yı terk etmelerine ilişkin 'Kişiler Almanya'yı terk etmelerine ilişkin 'Kişiler Almanya'yı terk etmelerine ilişkin' tespitine yer verdi. Raporunda "Diplomaların tanınmayan göçmenler de ülkeyi daha çabuk terk ediyor. AB'nin serbest dolaşım kurallarının geçerli olduğu göçmenler diğerlerine göre daha kısa süre kalmak-

tadır." ifadeleri yer aldı.

'GELENLER ÜLKELERİNE GERİ DÖNÜYOR'

Raporunda ayrıca Almanya'ya göç eden birçok kişinin kendi ülkelerine geri döndükleri de hatırlatıldı. "Köken ülkedeki çekici faktörler arasında, köken ülkede bir aile şirketinin varlığı geri dönüş göçünü hızlandırmaktadır" ifadelerinin kullanıldığı raporda somut bir iş teklifi nedeniyle Almanya'ya gelenlerin de daha hızlı bir şekilde tekrar göç ettiklerine işaret edildi.

Destatis verileri, yabancıların Almanya'dan göçünün de son yıllarda giderek arttığını gösteriyor. 2010 yılında 670 bin civarında göç veren Almanya, 2016'dan bu yana ortalama 1 milyonu çikmiş durumunda.

Yuliya Kosyakova

Otomobil üreticisi Volkswagen'e para cezası

AHMET KORKMAZ / HOLLANDA

HOLLANDADA Utrecht Mahkemesinin aldığı karara göre otomobil üreticisi Volkswagen (VW), ürettiği dizel motorlu araçlarda kullanılan hileli yazılımdan dolayı ikinci el bir araç satın alan kişiye 1.500 avro tazminat ödemek zorunda.

Tüketici Derneğine göre Hollanda'da ilk kez bir üretici, kullanılmış bir araç satın alan bir tüketiciye tazminat ödemek zorunda kaldı.

Bu dava, Volkswagen Grubu Dizel Verimlilik Vakfı (Volkswagen Group Diesel Efficiency Stichting-VGDDES) ve Tüketici Derneği (de Consumentenbond) tarafından açılan dört davalık bir serinin üçüncü davası. Bu yılın başlarında görülen iki davada, otomobil

üreticisinin tüketicilere toplam 6.000 avro tazminat ödenmesine karar verilmişti. 2015 yılının sonunda Volkswagen'in dünya çapında 11 milyondan fazla 'hileli yazılım' ile donatılmış araç satıldığı ortaya çıkmıştı. Söz konusu yazılım ile donatılan araçlar kağıt üzerinde emisyon standartlarına uygun görünmesine rağmen araçların trafikte çıktığında hileli yazılım devre dışı bırakılarak çevreye daha fazla zararlı madde yaydığı yapılan testler sonucunda tespit edilmişti.

Tüketici Derneği Direktörü S.Molenaar, "Amacımız, Volkswagen'in tutumuna 'yeter artık' demek istiyoruz ve VW'nin etrafındaki ağı daha da küçülterek şirketin tüm Hollandalı mağdurlar için bir tazminat planı ile ilgili sesini duyurmasını istiyoruz" diyerek sitem etti.

Davalarda mağdurları savunan VGDDES Başkanı D. Bouma, "Mahkeme vermiş olduğu karar ile VW'nin sadece tüketicilere zarar vermekten değil aynı zamanda çevreye zarar vermekten de suçlu olduğunu tespit etti. VW'nin iddia ettiği sözde sürdürülebilir pazarlama taktiği de yerle bir oldu" dedi.

Hollanda'da birçok vakif söz konusu 'hileli yazılım' nedeniyle otomobil üreticilerine karşı dava açtı. Hollanda mahkemesinin 2021 yılında Volkswagen, Audi, Seat ve Skoda'nın 'hileli yazılım' ile donatılan dizel araçlarının alınmalarını tazminat alma hakkına sahip olduğuna karar vermişti. Tüketici Derneği ve VGDDES tarafından açılan dört davalık serinin bir sonraki davası eylül ayında Den Bosch mahkemesinde görülecek.

HOLLANDA'DA GEMİ YANGINI Nakliye şirketleri sıkı kurallar istiyor

AHMET KORKMAZ / HOLLANDA

25 TEMMUZ 2023 tarihinde Almanya'nın Bremerhaven şehrinde ayrılan 200 metre uzunluğunda, 32,5 metre genişliğinde ve yaklaşık 30 metre yüksekliğindeki Panama bandıralı Fremantle Highway adlı kargo gemisi, Süveyş Kanalı girişi olan Mısır'ın Port Said limanına doğru yol alıyordu. Denizcilik şirketi K Line'in sefer programına göre geminin nihai varış noktası Singapur, Tayvan ve ardından da Japonya'ydı. Kargo gemisinde tamamı yeni olan 3 bin 783 lüks araç bulunuyordu.

25 Temmuz salı günü gece yarısından kısa bir süre önce Hollanda Sahil Güvenlik Merkezi, Ameland adasının 27 kilometre kuzeyinde seyretmekte olan Panama bandıralı, Japon Shoei Kisen Kaisha Ltd şirketine ait Fremantle Highway adlı kargo gemisinde yangın çıktığı ihbarını almasının ardından alarm verdi. Kurtarma ekipleri olay yerine giderek yangına müdahale etmeye başladı. Gemide bulunan 23 mürettebat helikopter ve filikalarla tahliye edildi. Hollanda Sahil Güvenlik Merkezi ta-

rafından yapılan açıklamada, "Mürettebat yangını kendileri söndürmeye çalıştı ancak başarılı olamadı. Yangın yayılmaya devam ederek tahliyeye yol açtı. Mürettebat üyeleri helikopter ve filikalarla tahliye edildi. Ne yazık ki bir mürettebat hayatını kaybetti ve birkaç kişi de yaralandı" denildi.

YANGIN ELEKTRİKLİ BİR ARACIN ALEV ALMASI İLE ÇIKMIŞ

Günlerdir süren yangın söndürme işlemi, çıkarılması gereken dersleri de beraberinde getirdi.

Güvenlik uzmanlarına göre elektrikli araçlar, batarya takımları nedeniyle alev alması durumunda yangını söndürmek çok zor ve uzun süre yanmaya devam edebiliyor.

Denizcilik şirketi K Line, gemide yangına neden olduğu belirtilen elektrikli araç sayısının 25 değil de 498 olduğu açıklanmasının ardından deniz nakliyat şirketleri, elektrikli araçların taşınması konusunda Uluslararası geçerli "daha katı" kurallar istiyor.

Avrupa Merkez Bankası faizi artırdı

AVRUPA Merkez Bankası (ECB), 27 Temmuz'da yeniden faiz artırım kararı aldı. ECB tarafından yapılan açıklamada, enflasyonun azalma eğiliminde olmasına rağmen beklentilerin henüz yeterli düşüğe seviyeye ulaşamadığının altı çizildi ve bu nedenle bankanın faizler 25 baz puan yükseltme kararı aldığı belirtildi. Kararla birlikte mevduatlara ödenen faiz oranı yüzde 3,75'e çıkarak son 23 yılın en yükseğine ulaştı. Kararda, orta vadeli yüzde 2 enflasyon hedefi etkili oldu. ECB'nin orta vadeli enflasyon hedefine karşın, Avrupa'da temmuz ayı yıllık enflasyonu yüzde 6,2 olarak gerçekleşmişti. Banka, yüzde 2 enflasyon hedefine ulaşana kadar parasal sıkılaştırmanın devam edeceği mesajını verdi.

İngiltere'de evsiz sayısı 25 yılın rekorunu kırdı

LONDRA'DA sokakta yatanlar 3 bin kişiyi aştı, evsizlik 25 yılın rekorunu kırdı. İngiltere'nin başkenti Londra merkezli Birleşik Evsizlik ve Bilgi Ağı'nın (CHAIN) Nisan-Haziran 2023 raporuna göre, Londra sokaklarında yatan evsiz sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yaklaşık yüzde 10 artarak 3 bin 272 kişiye ulaştı. Enflasyonun ve kira fiyatlarındaki artışlar İngiltere'de rekor evsizlik oranlarının doğmasına yol açtı. Geçtiğimiz ay yayınlanan bir başka raporda İngiltere genelindeki evsiz sayısının 25 yılın en yüksek seviyesine çıktığı vurgulanmıştı. Rapora göre evsiz veya evsizlik tehdidiyle karşı karşıya olan hane halklarının sayısı 83 bin 240'a çıktı. Evsiz ailelerin 11 bin 250'sini çocuklu aileler meydana getiriyor.

Almanya ekonomisi yine küçülecek

ULUSLARARASI Para Fonu'nun (IMF) tahminlerine göre Almanya bu yıl yüzde 0,3 küçülecek. IMF Nisan ayında yaptığı tahminde Almanya'nın yüzde 0,1 küçülmesini öngörüyordu ancak Temmuz'da bu oran yükseldi. Almanya, büyük ekonomiler arasında gayri safi yurt içi hasılası (GSYİH) azalan tek ülke olacak. IMF, Alman ekonomisindeki küçülmenin ihracat ve sanayi üretiminden kaynaklandığını altını çizdi. Güçsüzleşen uluslararası ticaret Almanya'nın ihracat gelirlerini düşürürken, artan enerji fiyatları da sanayi üretiminde maliyetlerin yükselmesine neden oldu. IMF beklentileri, 2022'nin son çeyreğinde yüzde 0,4 ve 2023'ün ilk çeyreğinde yüzde 0,1 küçülerek resesyona giren Almanya ekonomisinin, bu yılın sonunda da resesyondan çıkamayacağını gösteriyor.

AB'nin yeni sömürü aracı: GLOBAL GATEWAY

Fahri Erenel

Avrupa Birliği, 2021'de başlattığı Global Gateway (Küresel Geçit) projesiyle Çin'in Kuşak ve Yol Girişimi'ne alternatif oluşturmayı ve özellikle enerji ve kritik hammaddelerde tedarik zincirindeki güvenliğini sağlamayı amaçlıyor. Son haftalarda buna yönelik ziyaretlerini artıran AB Komisyonu, çeşitli ülkelerle yatırım ve finansman anlaşmalarına imza attı. İstinye Üniversitesi öğretim üyesi, Emekli Tuğgeneral Prof. Dr. Fahri Erenel, projenin, uluslararası siyaset ve ekonomi üzerindeki olası etkileri üzerine Aydınlik Avrupa'nın sorularını yanıtladı

TOLGA DIŞCI

AVRUPA Birliği, Çin'le rekabet etmek için gelişmekte olan ülkelerde yatırımlarını artırmaya çalışıyor. Kuşak ve Yol Girişimi'yle mücadele etmeye çalışan AB, 2021 yılında ortaya attığı Küresel Geçit (Global Gateway) projesiyle farklı ülkelere aceleyle finansman sağlamanın peşine düştü. Aydınlik Avrupa'nın sorularını yanıtlayan İstinye Üniversitesi öğretim üyesi, Emekli Tuğgeneral Prof. Dr. Fahri Erenel, Küresel Geçit projesinin AB'nin yeni sömürü aracı olarak planlandığını ve Kuşak ve Yol'a alternatif olma şansı taşımayan kağıt üzerinde kalmaya mahkum bir proje olduğunu altını çizdi.

Küresel Geçit (Global Gateway) ile Avrupa Birliği neyi amaçlıyor? Proje, Kuşak ve Yol Girişimi'ne alternatif olabilir mi?

"Avrupa Birliği Küresel Geçit (EU Global Gateway), AB tarafından dünya çapında dijital teknoloji, çevre, enerji, taşımacılık, sağlık, eğitim ve araştırma sektörlerindeki özel ve kamusal altyapı yatırımlarını desteklemeyi amaçlayan 300 milyar dolar bütçeli, 2021-2027 yıllarını kapsayan bir projedir. Yeşil dönüşüm ve döngüsel ekonomiyi geçiş kapsamında ilgili ülkelerin destekleneceğini ve özel sektörün yatırımlarda aktif rol almasının sağlanacağı açıklanmıştır. AB Küresel Geçit ile tüm ulaşım bileşenlerine yönelik altyapı yatırımlarının desteklenmesi planlanmıştır. Bu yatırımlarla birlikte AB'nin "dünyanın ulaşım üssü" ve jeopolitik aktör olarak konumunu güçlendirmeyi hedeflemekte olduğu söylenebilir."

KÜRESEL GEÇİT'İN BAŞARI ŞANSI AZALYOR

"Çin tarafından 2013 yılında başlatılan Tek Kuşak Tek Yol projesi aksaklıklar olsa da önemli bir mesafe kat etmiş ve özellikle

enerji, altyapı ve ulaşım olmak üzere pek çok sektördeki yatırımlarıyla ciddi bir ilerleme sağlamış durumda. 2022 itibarıyla 142 ülkenin dahil olduğu proje, Asya ve Afrika'ya yayılarak ekonomik kalkınma için gerekli potansiyeli sağlamayı ve güvenli ulaşım ağları kurarak ticareti geliştirmeyi hedefliyor. Küresel Geçit, Çin'in etkisini sınırlamayı ve özellikle geleceğin önemli pazarları arasında yer alan Çin'in Afrika'da etkisini azaltmayı amaçlıyor. AB'nin, Çin'in Kuşak ve Yol Girişimi'nin yeterince şeffaf olmadığını, yatırım yaptığı ülkeleri borçlara sokarak kendine bağımlı hâle getirdiği yönündeki eleştirileri temel göstererek, Çin'in küresel nüfuzunu kırmayı ve az gelişmiş bölgelerdeki gücünü dengelemeyi amaçladığı da söylenebilir. Bunun yanında, devam eden Ukrayna-Rusya savaşı ve AB ülkelerine etkileri, ekonomik krizin devam ediyor olması, Afrika'da sömürgeci Avrupa ülkelerine ve ABD'ye karşı artan direnç, Çin'in siyasi alanda da Afrika'nın bazı ülkelerinde giderek etkin olması, kredileri hibe etmesi, Rusya ile işbirliği gibi nedenlerle Küresel Geçit'in başta Avrupa olmak üzere başarı şansının giderek azaldığını söylemek mümkündür."

KÜRESEL GEÇİT, AB'NİN YENİ SÖMÜRÜ ARACIDIR

Küresel Geçit'in Kuşak ve Yol Girişimi'nden farklı yönleri nelerdir?

Küresel Geçit'e, Çin'in Kuşak ve Yol Girişimi'ndeki (KYG) gelişmeye karşı geç kalmış ve acele ile ortaya atılmış, öngörmeden uzak bir ön çalışma gözü ile bakmak gerekir. AB'nin yeni sömürü aracı olarak görülmemelidir. KYG, her yönü ile iyi hazırlanmış, esnek, ülkelerin değer, kültür ve tercihlerine saygı gösteren bir projedir. Öte yandan AB ülkelerinin Çin ile karşılık işbirlikleri ve yatırımları dikkate alındığında Küresel Geçit, gelişme ihtimali olmayan, kağıt üzerinde kalmaya mahkum bir projedir.

AB VE ABD'NİN ORTAK POLİTİKASI

Küresel Geçit'te ABD'nin bir yeri var mıdır?

AB'nin dışında ABD'nin de, Çin'in Kuşak ve Yol Girişimi kapsamında etkisini arttırmasından rahatsızlık duyduğu malum. ABD 2021 yılında kendi öncülük ettiği "Yeniden Daha İyi Bir Dünya İnşa Et" (Build

Back Better World) girişimini duyurmuştu. Özellikle AB'nin Küresel Geçit projesi ile ABD'nin "Yeniden Daha İyi İnşa Et" (Build Back Better) girişimi birbirlerini destekler nitelikte. AB'nin ABD ile bu alanda iş birliği gerçekleştirme kararı COP26 Taraflar Konferansı'nda (2021 Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı) alındı. İki taraf da iklim krizinin çözümünün, "net sıfır" hedefi doğrultusunda daha temiz ve dayanıklı altyapı inşası ile mümkün olabileceği görüşünü paylaştığını bildirdi.

Türkiye ve diğer gelişmekte olan ülkeler için Global Gateway ve Kuşak ve Yol Girişimi ne ifade ediyor? Hangi risklerle ya da fırsatlarla karşı karşıyayız?

AB tarafından başlatılan Küresel Geçit altyapı yatırım programının, AB ile çok yakın ilişkilere sahip olmamızdan dolayı Türkiye'ye de önemli etkilerinin olabileceği öngörülebilir. Özellikle proje kapsamında Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına yönelik uygulamaları geliştirilebilmek için ülkelere daha fazla ve daha iyi şartlarda finansman olanaklarının sağlanması, Türkiye'nin sürdürülebilirlik alanındaki hedeflerine ulaşması açısından önemli bir itici güç olabilir. AB Küresel Geçit Projesi'nin karayolları, demiryolları, limanlar ve havaalanları ile birlikte önemli lojistik merkezler ve sınır geçiş noktaları başta olmak üzere küresel ekonominin aktığı tüm geçiş noktalarındaki altyapıları güçlendirmesi hedeflendiğinden, Türkiye'nin mevcut güçlü altyapısı ve bu proje doğrultusundaki yeni çalışmaları ile, halihazırda dünyanın en önemli ve stratejik ulaşım noktalarından biri olma pozisyonunu daha da geliştirebilecektir. G20 ülkesi olarak Türkiye, Çinli yatırımcılar için oldukça cazip bir pazardır. Ülkemizin jeostratejik konumu Kuşak AB güzerhanında deniz, hava ve karayolu taşımacılığı vastası ile Orta Doğu, Merkez Asya ve Kuzey Afrika'ya bağlantı sağlanmasına aracılık etmektedir.

AB çipte Çin'e olan bağımlılığını azaltmaya uğraşiyor

TOLGA DIŞCI

AVRUPA Birliği, çip sektöründe Çin Halk Cumhuriyeti'ne olan bağımlılığını azaltma çalışıyor. Bu kapsamda çip yasasına son onay Avrupa Konseyi'nde 25 Temmuz'da verildi. AB'nin yarı iletkenler sektöründeki küresel payının yüzde 10'dan 20'ye çıkarılması hedefleniyor. Bu kapsamda 43 milyar dolar yatırım yapılması öngörüldü.

AB'nin çip yasasını Aydınlik Avrupa'ya değerlendiren İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Uluslararası Ticaret ve Finansman Bölümü öğretim üyesi Dr. Tuğçenur Ekinci Furtana, Avrupa Birliği'nin dışa bağımlılığını azaltmak için çözüm arayışında olduğunu söyledi:

"Yarı iletkenler sektörünün AB için esas önemi gelecek hedefleriyle ilgilidir. Şuan ellerinde bulundukları teknolojik avantajı sürdürdürebilmek için çeşitli yatırımlar yapmak zorundalar. Bu yatırımlarda yarı iletkenler sektörünün payı yüksek olacağından, AB'nin dışa bağımlılık problemini çözmesi gerekiyor. Bu hedefler doğrultusunda 2021 yılında "Avrupa

Tuğçenur Ekinci Furtana

Yarı İletken İttifakı" kurulmuştu. Bu kuruluş pandemisi dönemine denk geliyor çünkü o süre, tedarik zincirinin de en fazla bozulduğu ve talebin çok arttığı bir dönemdi. Bu koşullarda AB, yarı iletkenler tedariki açısından yeni bir çözüm bulmak zorunda olduğunu fark etti. Ardından başlayan Rusya - Ukrayna savaşının enerji alanında AB'ye yaşattığı sıkıntılar da stratejik sektörlerde AB'nin dışa bağımlılığını azaltma isteğini artırdı."

ÇİP KRİZİNİ ABD BAŞLATTI

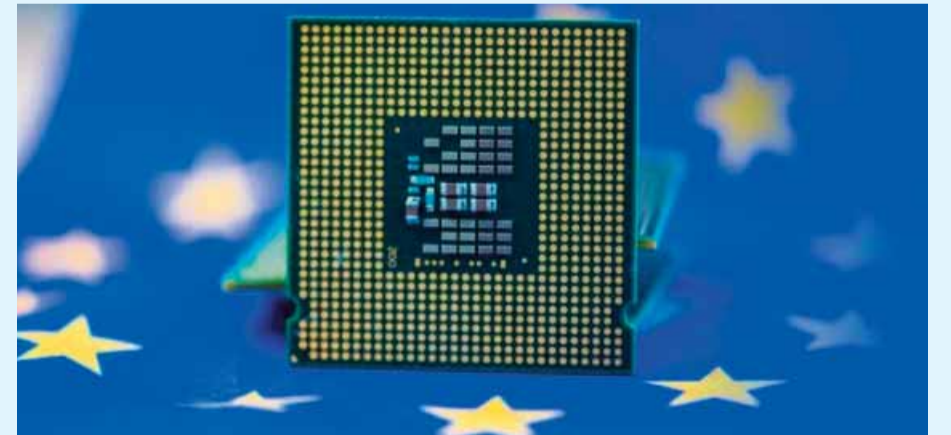
Dünyanın gündemine Covid-19 pandemisi döneminde oturan çip krizinin başlangıç noktasının ticaret savaşlarına uzandığını ifade eden Ekinci Furtana, çip krizinin geçişini anlattı: "Çip krizinin başlangıcının pandemisi olduğu söylenir, oysa pandemisi krizin son radeye ulaştığı dönemdir. Çip krizi, 2016'da Donald Trump'ın "Çin'i bitirme" vaadiyle başlayan ticaret savaşlarının bir sonucudur. Joe Biden ise iktidara geldikten sonra ticaret

savaşlarını devam ettirmeyeceğini ancak uygulamadaki düzenlemeleri de değiştirmeyeceğini ifade etmiştir. Çin dünyanın en büyük çip tüketicisi, ABD ise sektördeki en büyük ihracatçı. Birbirlerine ciddi bir bağımlılıkları var. ABD, ticaret savaşları kapsamında Çin'e yaptığı ihracata kısıtlamalar koyarak aslında çip krizini başlattı."

ÇİP YASASI TÜM DÜNYAYI İLGİLENDİRİYOR

AB'nin çip yasasının dünyada üretimi artırarak, teknolojinin daha ucuza elde edilmesini sağlayacağını belirten Dr. Tuğçenur Ekinci Furtana, "AB'nin şu an çip ithal ettiği ülkeler için ise başta bir kayıp doğacaktır. Öte yandan, bu pazarın kaybedilmesi, çip üreticilerinin daha düşük fiyatlarla yeni pazarlara yönelmesini ve gelişmekte olan ülkelerin daha ucuza bu teknolojiye ulaşmasını sağlayabilir. Bu gelişmeler, çip krizinin çözümüne katkı sunabilir" dedi. Furtana, küresel ekonomik sistemin muhafaza edilmesinin AB ve ABD ekonomileri için önemini şöyle değerlendirdi:

"İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Batı, özellikle ABD, küresel ekonomiyi ayakta tutmak zorunda olduğunu anlamıştı. Marshall Yardımlarında ve Avrupa Ekonomik Topluluğu bunun yansımalarıydı. AB bu amaçla Global Gateway (Küresel Geçit) ile mevcut ulus-

lararası sistemi ayakta tutmaya çalışıyor. Gelişmekte olan ülkeler için yatırım çekecek olmak bir avantaj ama çip üretimini AB, kendi sınırları içerisinde yoğunlaştırır ve bunu ihracat etme yoluna giderse bu, ülkelerin AB'ye olan bağımlılığını arttıracak ve onlar için tedarik zinciri riski doğuracaktır."

GÜMRÜK BİRLİĞİ TÜRKİYE İÇİN RİSK

Çip yasasının Türkiye'yi yakından ilgilendirdiğinin altını çizen Dr. Furtana, Gümrük Birliği'nin güncellenmemesi durumunda Türkiye'nin göreceği zarara da dikkat çekti:

"Türkiye, yarı iletkenler sektöründe yetmiş insan kaynağına sahip ve son yıllarda yerli ve milli üretim kapasitesini artırmış, teknolojik gelişmelere çok açık ve gelişme kaydeden bir ülke durumunda olsa da sek-

törde ithalatın ağırlığı bulunuyor. AB'nin Türkiye'ye doğrudan yatırımlar yapması faydalı olur ancak Gümrük Birliği önemli bir risk teşkil ediyor. AB, yarı iletkenler sektöründeki yatırımları kendi sınırlarında tutarsa, ürünleri Türkiye pazarına çok daha ucuza sokabilecektir, bu da Türkiye'nin üretim kapasitesindeki artış olumsuz etkileyecektir. Zaten yüksek teknolojik ürünlerde bu sorunu yaşıyoruz. Bilindiği üzere, Gümrük Birliği'nin güncellenmesi gündemde. Bu güncellemede yarı iletkenlerin serbest dolaşımının da özel statüye alınarak Türkiye lehine düzenlenmesine çalışılmalı. Türk sanayisi henüz yarı iletkenler sektöründe uluslararası anlamda rekabet gücü kazanmamışken, ABD'nin Gümrük Birliği kapsamında yapılacak ithalat sanayi üretimi açısından olumsuz bir sonuç doğuracaktır."

Sıcaklarda sağlıklı beslenmek için neler yapmalı?

Soğuk su içmek daha çok terletir

Hava sıcaklıklarının artışa geçtiği bu günlerde sağlık için beslenmeye de dikkat etmek gerekiyor. Beslenme açısından bazı küçük değişiklikler yapılarak yazı daha kolay geçirmek mümkün. Doç. Dr. Ruhan Aşkın Uzel, sağlık sorunlarını en aza indirmek için önerilerde bulundu

MERAL AKKAYA

HAVA sıcaklığında yaşanan dalgalanmalar sağlık sorunlarını da beraberinde getirebiliyor. Yaz aylarında sıcaklık ve nem artışına bağlı olarak vücut ısısının arttığını ve metabolizmanın bu yeni duruma uyum sağlamaya çalıştığını söyleyen Yaşar Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Gıda İşleme Bölüm Başkanı Doç. Dr. Ruhan Aşkın Uzel, "Sıcak havalara ile beraberinde gelen kalp debisinde düşme, doku ve organlarda oksijenlenmede azalma, kalp atım sayısı ve kan basıncındaki artış nedeniyle yaz aylarında özellikle yüksek tansiyon, kalp yetmezliği ve koroner kalp hastalıklarında artış gözleniyor. Yaz aylarında özellikle bebek ve çocuklarda ishal görülme sıklığı artıyor. Metabolizmadaki uyum yalamasının en pratik yollarından birisi, çevre koşullarını dikkate alarak beslenme düzenini sağlam bir temele oturtmaktır" dedi.

'SOĞUK SU İÇMEK DAHA ÇOK TERLETİR'

Sıvı tüketiminin önemine dikkat çeken Doç. Dr. Uzel, "Özellikle hava sıcaklıklarının yüksek seyir izlediği günlerde vücudun iyon ve mineral kaybının oldukça fazla olması nedeni ile vücuda bol su ve mineral takviyesi yapılmalı. Susuzluk hissi olup olmamasına bakılmaksızın yeterli miktarda sıvı alımı sağlanmalı. Sıvı alımında elbette su tüketimi esastır, ancak sıvı içecekler tüketilirken de vücuttan su atımını artıran içecekleri çok yoğun tüketmemek gerekir. Tedbir amaçlı olarak, bu kapsamdaki içecekler tüketildiğinde her bir bardak içecek için ilave 1-2 bardak su içilerek vücuttaki su dengesi korunmalı. Doktor tarafından su içiminin kısıtlandığı durumlarda da idrar söktürücü etkisi olan ilaçlar kullanılması gibi durumlarda hekim kontrolünde sıvı tüketimi yapılmalı. Sıcak havalarda soğuk su ve hatta

buzlu su içilmesinin daha çok serinletici olacağı doğru bir yaklaşım değil. Çünkü soğuk su sıcaklığı mide sıcaklığından düşük olduğundan, mide ısısının yakalanması için bünye efor sarf eder ve terleme oluşabilir. Onun yerine ılık ya da oda sıcaklığında su tüketilerek vücut ritmini bozmamak sıcak mücadele için daha iyi bir seçenek olabilir" diye konuştu.

'MİKROORGANİZMALAR SULU VE SICAK ORTAMDA HIZLA GELİŞİR'

Sıcak havalarla beraber besin zehirlenmelerinin de arttığına dik-

kat çeken Doç. Dr. Uzel, "Sıcak havada yanlış ya da ihmalde oluşan uygulamalar neticesinde besinlerin bozulma riski artmakta ve besin kaynaklı zehirlenmeler sık görülebilmektedir. Hatta içme sularında dahi riskli durumlar oluşabilir. Artan hava sıcaklıkları ile birlikte vücutta su ihtiyacı artar, besin zehirlenmesine neden olan mikroorganizmalar ise su ve sıcak ortamda hızla gelişebilirler. Bu nedenle, kusma ve ishal vakaları ile beliren gıda zehirlenmeleri görülmektedir.

Suyun kaynağından bağımsız olarak su tüketiminde güvenlik konusu dikkatle incelenmelidir. Su pratik kullanımda damacandan ya da arıtma sisteminden sağlanabilir. Bu noktada önemli olan, suyun tavsiye edilen sürenin üzerinde bekleme süresinden geçmemesidir. Göz ardı edilebilecek küçük bir detay, takip eden zamanda insan sağlığını tehdit edebilecek mikrobiyolojik açıdan riskli durumlara sebebiyet verebilir" şeklinde konuştu.

BESLENME ÖNERİLERİ

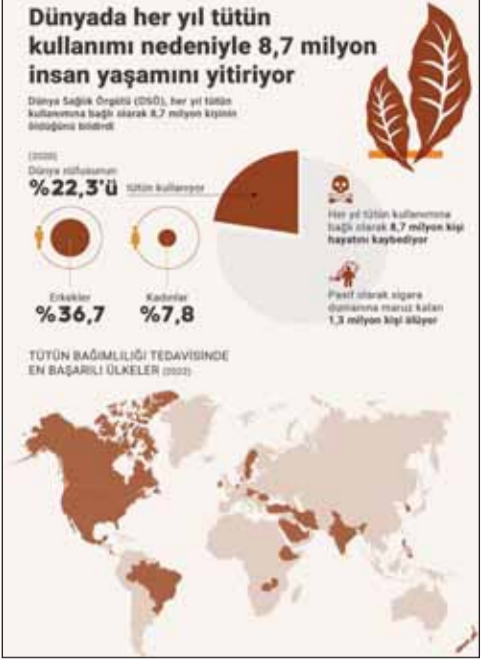
Beslenme alışkanlıklarında yapılabilecek değişiklikler konusunda da önerilerde bulunan Doç. Dr. Uzel, şunları söyledi:

■ Karpuz tüketimi tercih edilebilir. Yaz mevsiminde en çok tercih edilen meyvelerden olan karpuz, zengin besin içeriği ile hem mineral dengesini koruyan hem de serinlik veren bir özelliğe.

■ Sebzelere salatalık da posa içeriği, tokluk sağlama ve serinlik vermesi nedeniyle salatalık tüketimi önerilebilir. Bunun dışında nane tüketimi de ferahlik hissi sağlayacaktır. Su, maden suyu, yoğurt ya da ayran gibi içecekler içerisinde de ilave edilerek de kullanılabilir. Hatta çilek gibi antioksidan içeriği de bol olan meyveler ile bu karışım daha da zengin içeriğe hale getirilebilir.

■ Maden suyu tüketimi, miktarı fazlaya gitmemek üzere vücuttan kaybolan minerallerin yerine koyulması için güzel bir seçenek olabilir.

■ Su tüketme zorunluluğu hissini kişiyi zor durumda bırakmaması adına, marul güzel bir alternatif olabilir. Çünkü marulun su içeriği oldukça fazla olup, ferahlik hissi vermesinin yanında vücudun vitamin, mineral ve lif ihtiyacını da karşılamaktadır.

Tütün kullanımı her yıl 8,7 milyon can alıyor

DSÖ'NÜN küresel tütün salgınıyla ilgili 9. raporu yayımlandı. Tütün kullanıcılarının yaklaşık yarısına yakınının öldüğü belirtilen raporda, "Tütün her yıl 8 milyondan fazla kişiyi öldürüyor. Bunlar arasında pasif olarak sigara dumanına maruz kalan ve 1,3 milyon sigara içmeyen kişi de yer alıyor." ifadeleri kullanıldı.

Dünya genelindeki 1,3 milyar tütün kullanımının yaklaşık yüzde 80'inin orta ve düşük gelirli ülkelerde yaşadığı kaydedilen açıklamada, 2020'de dünya nüfusunun yüzde 22,3'ünün tütün kullandığı, bu oranın erkeklerde yüzde 36,7 ve kadınlarda ise yüzde 7,8 olduğu belirtildi.

Raporda, dünya nüfusunun yüzde 71'ine kabul eden 5,6 milyar kişinin, bugün ölümcül tütün kullanımından hayatları kurtarmak için uygulanan en iyi politikalarından en az biriyi kullandığı ve bu rakamın 2007'ye kıyasla 5 kat arttığı vurgulandı.

TÜTÜN KULLANIMINDAKİ DÜŞÜŞ

DSÖ'nün Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesi kapsamında son 15 yıldır tanıttığı tütünlü mücadele stratejisi (MPOWER) sayesinde tütün kullanımında düşüş olduğu aktarılan açıklamada, "Bu azalmanın olmaması halinde bugün tahminen dünyada 300 milyon daha fazla sigara tiryakisi olacaktır." denildi. Raporda, halkı pasif içicilikten korumaya odaklanırken, ülkelerin neredeyse yüzde 40'ında halka açık alanlarda "tamamen sigara içilmeyen kapalı alanlar" olduğunun altını çizildi. Dumanlı ortamlardan temiz hava sağlanmasına yardımcı olduğu, halkı ölümcül pasif içicilikten koruduğu ve insanları tütünü bırakmaya motive ettiği vurgulanan raporda, bu ortamların sigarayı normalleştirmediği gibi gençlerin sigara veya elektronik sigaraya başlamasını önlemeye yardımcı olduğu da belirtildi.

44 ülkenin MPOWER önlemlerini uyguladığı ve tütün sağlığı konusunda korumasız durumda olduğu bildirilen raporda, 53 ülkenin sağlık tesislerinde de sigara içme yasasının tam olarak uygulanmadığı ifade edildi. DSÖ'ye üye ülkelerin Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesini 2003'te kabul ettiği ve şu anda 182 ülkenin bu anlaşmaya taraf olduğu da kaydedildi.

Hollanda'da tıp fakülteleri takdirnameyi kaldırmaya hazırlanıyor

AHMET KORKMAZ / HOLLANDA

HOLLANDADAKİ sekiz tıp fakültesinden dördü mezuniyetteki "takdirname" derecesini kaldırmayı düşünüyor. 31 Temmuz 2023 tarihinde Trouw gazetesinin üniversite Tıp Merkezlerinde (UMC'ler) yaptığı ankete dayanarak gelişmeleri haberleşti. Üniversiteler, mezuniyette "takdirname" derecesini kaldırarak tıp öğrencileri arasındaki rekabet baskısını azaltabileceklerini umuyorlar.

Amsterdam Özgür Üniversitesi (VU) Tıp Fakültesi sözcüsü, Eylül 2022'de ortalamının üzerinde başarı gösteren yüksek lisans öğrencilerine "takdirname" vermeyi bıraktı. VU, ilk değerlendirmenin ardından bunun öğrenciler üzerindeki baskıyı düşürmede olumlu bir etkisi olduğunu söyledi.

"Takdirname" derecesini kaldırmaya hazırlanan tıp fakülteleri Utrecht, Maastricht ve Rotterdam Erasmus Üniversitesi. Utrecht Üniversitesi Tıp Fakültesi eğitim sorumlusu C. Drenth, Trouw gazetesine yaptığı açıklamada, "Öğrenciler arasında rekabetin, başarı gösterme

baskısının yüksek olduğunu görüyoruz. Mezuniyet stresin tek nedeni değil, ancak buna katkıda bulunuyor. Örneğin, öğrencilerin hastanedeki stajları sırasında bazen geri bildirim istemeye cesaret edemediklerini fark ediyoruz. Böyle bir sorunun şüphesiz olarak görüleceğinden, sonuçta daha düşük bir notla sonuçlanacağından ve dolayısıyla da mezun olamayacaklarından korkuyorlar. Bu korku ve çekimne 'öğrenme sürecini' engelliyor" dedi.

'EĞİTİMİN İÇERİĞİNE ÖNEM VERİLMESİ'

Leiden Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı P. Hogendoorn gazetesine yaptığı açıklamada, "Mezuniyetteki 'takdirname' derecesi bir ayrıcalık-

tır. Bu ayrıcalık öğrencilerimizin doktorluk kariyerinin ilerleyen dönemlerinde yardımcı olabilir ve onların üstün başarı fırsatından mahrum bırakmak istemiyoruz. 'Takdirname' derecesini kaldırmak için karar vermek çok erken" dedi.

Tıp Öğrencileri Derneği (De Geneeskundestudent) Başkanı P. de Boon, Trouw gazetesine yaptığı açıklamada mezuniyetteki "takdirname" derecesini kaldırılmasının mantıklı olacağını savunarak, "Öğrencileri yüksek not almak için rekabete teşvik etme yerine, eğitimin içeriğine ve eğitime önem verilmesi" diyerek tıp fakültelerini sorumluluğa davet etti.

Şehirler Arası Öğrenciler Derneği (Interstedelijk Studenten Orgaan-ISO) Başkanı D. Janssen, ANP'ye verdiği demeçte, "Mezuniyette verilen 'takdirname' derecesi sadece en yüksek notları alan öğrencilerin zirveye çıktığı bir 'not fabrikası' olarak eğitimden uzaklaşmamızı teşvik ediyor" açıklaması yaptı. D. Janssen söz konusu uygulamanın kaldırılması halinde tıp öğrencilerinin maruz kaldığı 'yüksek not için rekabet baskısı' nedeniyle 'tükenebilirlik (bitmişlik)' olgusunun ortadan kalkacağına inanıyor.

Almanya'da kanser ilacıyla 500 milyon avroluk vurgun

ALMANYA'DA çok sayıda eczanenin, kanser ilaçlarının üretimini şifariş ederek sağlık sigortalarını 500 milyon avroluk dolandırdığı ortaya çıktı. Almanya'da kamu televizyonu ARD, WDR, NDR ve Süddeutsche Zeitung gazetesinin araştırması, 500 milyon avroluk vurgunu gün yüzüne çıkardı.

Eczanelerin kanser ilaçlarından ortalama bin avro gelir elde ettikleri belirlenirken, söz konusu vurgun, "Ahlaki açıdan kınanacak durum" diye yorumlandı.

Araştırmada bazı kanser ilaçlarından örnekler verildi. En yaygın kullanılan Bevacizumab isimli ilacı üretici firmadan 360 avroya alan eczanelerin, sağlık sigortalarına 1109 avroluk fauro kestığı aktarıldı. Trastuzumab için sigortadan 1439 euro istendiği, ilacın 390 avroya alındığı belirtildi. Sigorta şirketleri, gerçek fiyatlardan haberdar olmadıklarını açıkladı.

Yunanistan'da Batı Nil Virüsü vakalarında artış

YUNANİSTAN'DA son bir haftada Batı Nil Virüsü vakaları artarken, sene başından bu yana 2 kişi virüs nedeniyle hayatını kaybetti. Yunanistan Ulusal Kamu Sağlığı Kurumunun (EODY) yayımladığı rapora göre, son bir hafta içinde ülkede Batı Nil Virüsü nedeniyle 8 hasta tedavi altına alındı.

Böylece, 2023 başından bu yana tedavi edilen Batı Nil Virüsü vakası sayısı 11'e yükseldi, 2 kişi ise yaşamını yitirdi.

İlk kez 1937 yılında Uganda'da tanımlanan Batı Nil Virüsü, yıllar içinde dünya geneline yayılmaya devam eden bir arbovirüs enfeksiyonudur. Çoğunlukla Culex türü sivrisineklerin ısırması ile bulaşan hastalık, sıklıkla Haziran ve Eylül ayları arasında yayılır. Hastalığın dünya genelinde hızla yayılmasının sebebi, virüsü taşıyan sivrisineklerin farklı kanatlı hayvan türlerini de sokarak enfekte etmesidir.

325 milyon kişi Hepatit B ve Hepatit C virüsüyle yaşıyor

DÜNYA Sağlık Örgütü (DSÖ), her yıl milyonlarca insanın kronik karaciğer hastalıkları, kanser ya da ölüm riskiyle karşı karşıya kalmasına neden olan hepatit virüslerine karşı dünya çapında farkındalık oluşturmak amacıyla 28 Temmuz'u "Dünya Hepatit Günü" olarak kabul ediyor.

DSÖ Genel Direktörü Dr. Tedros Adhanom Ghebreyesus, "Hiçbir bebek aşılanmadığı için sadece hepatit B'den ölmek için büyümemelidir" dedi. Hepatitsiz bir geleceğin bütüncül çabıyla elde edileceğine dikkati çeken DSÖ, tüm ülkeleri, halk sağlığına tehdit viral hepatit 2030'a kadar ortadan kaldırmak için birlikte çalışmaya davet ediyor.

Hepatit virüsünün, hepatit A (HAV), hepatit B (HBV), hepatit C (HCV), hepatit D (HDV) ve hepatit E (HEV) olmak üzere 5 çeşidi bulunuyor. Hepatit A, daha çok hijyen koşullarının yetersiz olduğu düşük gelirli bölgelerde öne çıkıyor.

Defektif bir virüs olan hepatit D ise tek başına enfeksiyon oluşturmuyor ve üreyebilmek için hepatit B virüsüne ihtiyaç duyuyor. Bu nedenle hepatit D virüsü, sadece hepatit B enfeksiyonu olan kişilerde hepatite yol açıyor. Vahşi ve evcil hayvanlarda da görülebilen hepatit E ise hamilelere bulaştığı takdirde ölüme neden olabilir.

Hepatit virüs çeşitlerinden en çok ölüme yol açan hepatit B ve hepatit C nedeniyle her yıl 1,3 milyon kişinin hayatını kaybediyor.

Dünyanın yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınına karşı mücadele verdiği günlerde, viral hepatitler de her gün binlerce can almaya devam ediyor. DSÖ, dünya genelinde 325 milyon kişinin Hepatit B ve Hepatit C ile yaşadığı tahmininde bulunuyor.

Fiyat: 280.000 €

Yer: Beykoz Kavacık

**300 m² alanın üzerinde
240 m² kapalı alan**

2 adet Dupleks Daire

**Sanal Sk. No:60, Kavacık,
34810 Beykoz/İstanbul**

GÖREV
İLETİŞİM GÖNÜLLÜLERİ VE GÖREVLİLERİ VAKFI

İletişim: 0530 445 67 29
0049 1511 895 89 82